

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ, ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ТА  
ЕКОНОМІКИ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

ЗАТВЕРДЖУЮ  
Декан економічного факультету  
  
« 1 » 2021

**МІЖНАРОДНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів

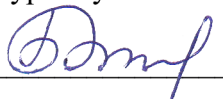
спеціальності 051 «Економіка», освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка».

**Укладач:** Лубенець І. О., ст. викладач кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму

Обговорено та ухвалено на засіданні кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму

Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

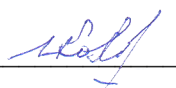
Завідувач кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму

  
Д. І. Бабміндра

Ухвалено науково-методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Голова науково-методичної ради економічного факультету

  
І. І. Колобердянко

Погоджено \_\_\_\_\_  
з навчально-методичним відділом

## 1. Опис навчальної дисципліни<sup>1</sup>

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна (денна) форма здобуття освіти	Заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Кількість кредитів - 5	<b>вибіркова</b>	
		<b>Цикл дисциплін :</b> професійної підготовки спеціальності	
Спеціальність: 051 Економіка	Загальна кількість годин - 150	<b>Семестр</b>	
		8-й	8-й
Освітньо-професійні програми: «Міжнародна економіка»	Змістових модулів - 8	<b>Лекції</b>	
		16	8
		<b>Практичні заняття</b>	
		32	8
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів - 10	<b>Самостійна робота</b>	
		100	134
		<b>Вид підсумкового семестрового контролю:</b> залік	

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародне ціноутворення» є ознайомлення студентів з теоретичними засадами ціноутворення, методами ціноутворення, основними ціновими стратегіями, особливостями державного регулювання цін, досвідом державного регулювання цін в зарубіжних країнах.

**Предметом дисципліни** є особливості ціноутворення на світових ринках при різних структурах ринку.

**Основними завданнями вивчення дисципліни “Економіка і зовнішньоекономічні зв’язки країн світу” є:**

- аналіз ролі системи ціноутворення на сучасному етапі розвитку міжнародних економічних відносин;
- теорія ціни в економічному аналізі;
- вивчення ціноутворення в стратегії фірми;
- аналіз методів ціноутворення;
- ціноутворення в системі міжнародної торгівлі;
- галузеві особливості ціноутворення.

Відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 “Економіка” освітньо-професійної програми “Міжнародної економіка” у результаті вивчення цієї дисципліни студенти повинні набути таких результатів навчання і компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та критичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.</p> <p>ЗК-03 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-12 Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК-04 Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>СК-06 Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>СК-11 Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.</p> <p>СК-14 Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p> <p>СК-16 Здатність аналізувати інформацію про новітні явища і процеси міжнародної економічної системи та обґрунтовувати стратегії діяльності її суб'єктів з урахуванням міжнародного економічного права та глобальних економічних, екологічних та соціальних викликів.</p> <p>СК-17. Здатність до аналітичної роботи щодо напрямів розвитку форм міжнародної економічної діяльності, прогнозування змін кон'юнктури галузевих ринків та укладання зовнішньоторговельних угод в умовах сталого розвитку економіки.</p> <p>ПРН-05 Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).</p> <p>ПРН-08 Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>ПРН-09 Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>ПРН-11 Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p> <p>ПРН-12 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПРН-18 Використовувати нормативні та правові</p>	<p>Репродуктивні методи (лекції, пояснення, робота з методичними матеріалами).</p> <p>Наочні методи (демонстрації та ілюстрації: схеми, моделі тощо).</p> <p>Метод проблемного викладу (постановка проблем і розкриття доказового шляху їхнього вирішення).</p> <p>Дискусійні методи.</p> <p>Практичні методи (складання схем, таблиць, виконання вправ тощо).</p> <p>Метод навчання з використанням Інтернет-технологій (електронне навчання).</p> <p>Науково-дослідний (частково пошуковий) метод.</p> <p>Самостійна робота.</p> <p>Репродуктивні методи (лекції, пояснення, робота з методичними матеріалами).</p> <p>Наочні методи (демонстрації та ілюстрації: схеми, моделі тощо).</p> <p>Метод проблемного викладу (постановка проблем і розкриття доказового шляху їхнього вирішення).</p> <p>Дискусійні методи.</p> <p>Практичні методи (складання схем, таблиць, виконання вправ тощо).</p> <p>Метод навчання з використанням Інтернет-технологій (електронне навчання).</p> <p>Науково-дослідний (частково пошуковий) метод.</p> <p>Самостійна робота.</p> <p><b>Контрольні заходи:</b> усне та письмове опитування, самостійна робота, практичні роботи, написання рефератів, тестова перевірка, ситуаційні завдання, виступи студентів, доповнення студентів, репліки студентів з місця (при умові їх відповідності питанню або темі, що розглядається).</p> <p><b>Поточний контроль</b> здійснюється у формі усного опитування або письмового контролю на практичних заняттях, виступів студентів при обговоренні питань на практичних заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування (через систему Moodle).</p> <p><b>Підсумковий контроль</b>, тобто залік за семестр, може проводитися як в усній формі (відповіді на запитання), так і у письмовій формі за контрольними завданнями, також за допомогою тестування (через систему Moodle).</p>

<p>акти, що регламентують професійну діяльність.</p> <p>ПРН-21 Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>ПРН-23 Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.</p> <p>ПРН-26 Володіти навичками спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності та поваги до них.</p> <p>ПРН-27 Вміти виконувати аналітичну роботу щодо напрямів розвитку форм міжнародної економічної діяльності, прогнозувати зміни кон'юнктури галузевих ринків та організувати функціональне забезпечення зовнішньоторговельних угод в умовах сталого розвитку економіки.</p>	
---	--

**Міждисциплінарні зв'язки:** засвоєння курсу «Міжнародне ціноутворення» базується на засвоєнні дисциплін: «Мікроекономіка», «Міжнародна економіка», «Економетрика», та є базою для вивчення таких дисциплін: «Державне регулювання економіки», «Міжнародна торгівля», «Міжнародні корпорації», «Міжнародна товарна політика», «Міжнародні економічні відносини».

### **3. Програма навчальної дисципліни**

#### **Змістовий модуль 1. Теоретичні основи ціноутворення на світовому ринку**

##### *Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення на світовому ринку*

Світовий ринок, основні типи структури світового ринку, фактори, що визначають тип структури, міжнародний розподіл праці; загальний, приватний, одиничний міжнародний розподіл праці, світова ціна, теорії світової ціни, кон'юнктура світового ринку.

#### **Змістовий модуль 2. Система цін світового ринку**

##### *Тема 2. Система цін світового ринку*

Множинність цін, експортна ціна, імпортна ціна, ринок продавця, ринок покупця, світові ризики, ціни «вільного» ринку, ціни «закритого» ринку, базисна ціна, довідкова ціна, контрактна ціна, біржові котирування, аукціон, торги, трансфертні ціни, преференційні ціни, ціна ФАС, КАФ, СІФ, цінові знижки, бонусні знижки, прості знижки, дилерські та брокерські знижки.

#### **Змістовий модуль 3. Державне регулювання світових цін**

##### *Тема 3. Державне регулювання світових цін*

Протекціонізм, прямі та непрямі методи регулювання цін, тариф, мито, ввізне мито, транзитне мито, вивізне мито, фіскальні та протекціоністські мита, специфічні та вартісні мита, нетарифні методи: кількісні, приховані, фінансові, квотування, квота, ем добровільні» обмеження експорту, державні закупівлі, технічні бар'єри, субсидування, експортне кредитування, демпінг, допомога.

## **Змістовий модуль 4. Конкуренція на світовому ринку і ціноутворення**

### *Тема 4. Конкуренція на світовому ринку і ціноутворення*

Конкуренція, конкурентоспроможність країни, цінова конкуренція, нецінова конкуренція, монополістична конкуренція, олігополістичний ринок, трансферне ціноутворення, ліцензування, патенти, франшизи.

## **Змістовий модуль 5. Політика експортерів**

### *Тема 5. Політика експортерів*

Маркетинг, міжнародний маркетинг, функції ціни, цінова стратегія, цінова політика, вільні, регульовані і фіксовані ціни, політика «зняття вершків», політика «цінового лідера», політика престижних цін, ціна з відшкодуванням витрат виробництва, політика диференційованих цін, політика дискримінаційних цін, сегментування ринку, методи внесення комерційних поправок.

## **Змістовий модуль 6. Роль міжнародних та регіональних організацій і союзів в ціноутворенні на світовому ринку**

### *Тема 6. Роль міжнародних та регіональних організацій і союзів в ціноутворенні на світовому ринку*

Міжнародні економічні організації; Всесвітня торгова організація; антидемпінгові, компенсаційні, захисні мита; обмежувальна ділова практика; міжнародні кредитно-фінансові інститути; Міжнародний банк реконструкції та розвитку; Міжнародний валютний фонд; фінансова допомога та кредити; Європейський Союз, ОПЕК.

## **Змістовий модуль 7. Ціноутворення на світових товарних ринках**

### *Тема 7. Ціноутворення на світових товарних ринках*

Міжнародна торгівля, теорії міжнародної торгівлі, кон'юнктура світових товарних ринків, світовий товарний ринок, співвідношення світового експорту та виробництва товарів, товарні ринки сільгосппродукції, світовий ринок енергоресурсів, світові ціни на продукцію видобувних галузей, світова торгівля готовими виробами, закономірності ціноутворення на світових товарні ринки.

## **Змістовий модуль 8. Світова торгівля послугами та ціни**

### *Тема 8. Світова торгівля послугами та ціни*

Світова торгівля, основні види послуг, структура експорту послуг, транспортні послуги, економічні послуги, інжиніринг, франчайзинг, ноу-хау, міжнародні транспортні тарифи, союзні тарифи, прями тарифи, транзитні тарифи, рефалаяції.

### *Тема 9. Ціноутворення на світовому фінансовому ринку*

Світовий фінансовий ринок, міжнародний ринок цінних паперів, міжнародний ринок капіталів, грошовий ринок, цінний папір, акція, облігація, опціон, ф'ючерс, валюта, дериват, курс валют, ціна котирування, міжбанківська валютна біржа, світовий ринок золота.

#### 4. Структура навчальної дисципліни

Змістовний модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота		Система накопичення балів			
		Усього годин о/з ф.	Лекційні заняття		Практичні заняття				Теор. завдання, к-сть балів	Практ. завдання, к-сть балів	Усього балів	
			о/д ф	з/дист ф	о/д ф	з/дист ф	о/д ф	з/дист ф				
<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>6</b>	<b>7</b>	<b>8</b>	<b>9</b>	<b>10</b>	<b>11</b>	<b>12</b>	
1	15	2/4	2	1	4		13	11	4	1	5	
2	15	2/4	2		4	1	13	11	4	1	5	
3	15	2/4	2	1	4		13	11	4	1	5	
4	15	2/4	2	1	4	1	13	11	4	1	5	
контр. тест. 1									8	2	10	
5	15	2/4	2	1	4		13	11	4	1	5	
6	15	2/4	2		4	1	13	11	4	1	5	
7	15	2/4	2	1	4		13	11	4	1	5	
8	15	2/4	2	1	4	1	13	11	4	1	5	
контр. тест. 2									8	2	10	
Усього за змістові модулі	120	16/32	16	8	32	8	104	88	48	12	60	
Підсумковий семестровий контроль іспит	30								20	20	40	
Загалом			150							100		

### 5. Теми лекційних занять

№ мод.	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення на світовому ринку	2
2	Тема 2. Система цін світового ринку	2
3	Тема 3. Державне регулювання світових цін	2
4	Тема 4. Конкуренція на світовому ринку і ціноутворення	2
5	Тема 5. Політика експортерів	2
6	Тема 6. Роль міжнародних та регіональних організацій і союзів в ціноутворенні на світовому ринку	2
7	Тема 7. Ціноутворення на світових товарних ринках	2
8	Тема 8. Світова торгівля послугами та ціни	2
Разом		16

### 6. Теми практичних занять

№ мод.	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення на світовому ринку	4
2	Тема 2. Система цін світового ринку	4
3	Тема 3. Державне регулювання світових цін	4
4	Тема 4. Конкуренція на світовому ринку і ціноутворення	4
5	Тема 5. Політика експортерів	4
6	Тема 6. Роль міжнародних та регіональних організацій і союзів в ціноутворенні на світовому ринку	4
7	Тема 7. Ціноутворення на світових товарних ринках	4
8	Тема 8. Світова торгівля послугами та ціни	4
Разом		32

## 7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Усне опитування	Відповідь на два теоретичних питання навчального матеріалу за темою ЗМ 1 (тема 1 розділ 3 Робочої програми)	Правильна відповідь студента на одне теоретичне питання оцінюється в 2,5 бала	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	1			5
2	Усне опитування	Відповідь на два теоретичних питання навчального матеріалу за темами ЗМ2 (тема 2 розділ 3 Робочої програми)	Правильна відповідь студента на одне теоретичне питання оцінюється в 2,5 бала	5
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	1			5
3	Усне опитування	Відповідь на два теоретичних питання навчального матеріалу за темами ЗМ3 (тема 3 розділ 3 Робочої програми)	Правильна відповідь студента на одне теоретичне питання оцінюється в 2,5 бала	5
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	1			5
4	Усне опитування	Відповідь на два теоретичних питання навчального матеріалу за темами ЗМ4 (теми 4-6 3розділ Робочої програми)	Правильна відповідь студента на одне теоретичне питання оцінюється в 2,5 бала	5
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	1			5
	Контрольне тестування I	Тестування за матеріалами змістових модулів 1-4 дозволяє перевірити теоретичні знання та практичні навички студента і проводиться в СЕЗН MOODLE	Тестове завдання складається з 20 тестових питань. За вірну відповідь на одне питання студент отримує 0,5 бала	10
5	Усне опитування	Відповідь на два теоретичних питання навчального матеріалу за темами ЗМ5 (тема 7 розділ 3 Робочої програми)	Правильна відповідь студента на одне теоретичне питання оцінюється в 2,5 бала	5
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	1			5
6	Усне опитування	Відповідь на два теоретичних питання навчального матеріалу за темами ЗМ6 (тема 8 розділ 3 Робочої програми)	Правильна відповідь студента на одне теоретичне питання оцінюється в 2,5 бала	5



Усього за ЗМ-6 контр. заходів	1			5
7	Усне опитування	Відповідь на два теоретичних питання навчального матеріалу за темами ЗМ7 (тема 9 розділ 3 Робочої програми)	Правильна відповідь студента на одне теоретичне питання оцінюється в 2,5 бала	5
Усього за ЗМ 7 контр. заходів	1			5
8	Усне опитування	Відповідь на два теоретичних питання навчального матеріалу за темами ЗМ8 (тема 10 розділ 3 Робочої програми)	Правильна відповідь студента на одне теоретичне питання оцінюється в 2,5 бала	5
Усього за ЗМ 8 контр. заходів	1			5
	Контрольне тестування II	Тестування за матеріалами змістових модулів 5-8 дозволяє перевірити теоретичні знання та практичні навички студента і проводиться в СЕЗН MOODLE	Тестове завдання складається з 20 тестових питань. За вірну відповідь на одне питання студент отримує 0,5 бала	10

## 8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Іспит	1. Усна відповідь на три теоретичних питання	Питання для проведення підсумкового контролю можуть бути викладені в системі MOODLE.	Результат виконання студентом кожного теоретичного питання оцінюється за такою шкалою: <i>4 бали – повне висвітлення питання. 3-2 бали – часткове висвітлення питання. 1 бал – поверхнєве висвітлення питання.</i>	12
	2. Розв'язання двох ситуативних питань	Розв'язати два ситуативних завдання. <i>Приклад.</i> 1. Яка буде динаміка ціни на продукт на світовому ринку олігополії? 2. Якщо ваш торговий партнер є монополістом як і ваше підприємство то яка буде ціна на товар?	Результат розв'язання студентом кожного ситуативного завдання оцінюється за такою шкалою: <i>4 бали – повне висвітлення питання. 3-2 бали – часткове висвітлення питання. 1 бал – поверхнєве висвітлення питання. 0 балів – незнання навчального матеріалу.</i>	8
	3. Індивідуальне навчально-дослідне завдання	Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студента передбачає самостійне опрацювання частини програмного матеріалу, поглиблене вивчення теоретичного матеріалу, систематизацію, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань. <i>Терміни виконання і захист ІНДЗ – у межах підготовки та проведення практичних занять, за темами яких вони готувались.</i> Кінцевий варіант ІНДЗ подається студентом у письмовому та електронному вигляді на кафедрі. <i>Термін перевірки та оцінювання ІНДЗ – за результатами вивчення матеріалу відповідно до термінів проведення конт-рольного тестування № 1 та № 2.</i> Студенти за результатами вивчення курсу виконують таке завдання – написання письмової роботи на одну з тем курсу історії економіки та економічної думки.	Результати написання письмової ро-боти оцінюються за такою шкалою: <i>Вступ (1-2 бали): формулювання.  Основна частина (1-10 балів ): повнота розкриття питання (1-5 балів); опрацювання сучасних наукових інформаційних джерел (1-2 бали); цілісність, систематичність, логічна послідовність викладу (1-3 бали).  Висновки (1-2 бали): уміння формулювати власне ставлення до проблеми, робити аргументовані висновки.  Грамотність та акуратність оформлення письмової роботи (1 бал).  Підготовка комп'ютерної презентації, слайд-шоу (близько 10 слайдів) (1-5 балів).  Загальна оцінка визначається як сума балів, отриманих студентом за кожним пунктом. Виконання письмової роботи оцінюється в 20 балів.</i>	20

		<p style="text-align: center;"><b>Написання письмової роботи за темами курсу</b></p> <p>Перелік тем ІНДЗ для письмового виконання наводиться у системі MOODLE.</p> <p>Обсяг письмової роботи: до 15 сторінок формату А4 без врахування переліку використаних джерел.</p> <p>Індивідуальна робота складається з таких частин:</p> <p><i>Вступ (актуальність теми).</i>  <i>Основна частина (до 3-х питань).</i>  <i>Висновки.</i>  <i>Перелік посилань.</i>  <i>Додатки: слайди до ІНДЗ які виконані в форматі Microsoft Power Point або інших програмах.</i></p> <p><b>За бажанням студента і згодою викладача можуть бути обрані й інші види ІНДЗ:</b> складання тестів до тем курсу; анотація прочитаної додаткової літератури з курсу; складання хрестоматійного матеріалу (виписок, уривків, цитат) до тем курсу; пошук і складання списку додаткової літератури до тем курсу; розкриття змісту питань до тем курсу; написання статей до наукових збірників та тез доповідей на конференції та ін.</p>		
Усього за підсумковий семестровий контроль				<b>40</b>

## Рекомендована література

### Основна:

1. Белявцев М. І., Петенко І. В., Прозорова І. В. Маркетингова цінова політика: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2015. 332 с.
2. Окландер М. А., Чукурна О. П. Маркетингова цінова політика. навч. Посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 240 с.
3. Основи ціноутворення: навч. Посіб. / Н. І. Верхоглядова, С. Б. Ільїна та ін. Київ.: Кондор, 2017. 252 с.
4. Пінішко В. С. Ціни і ціноутворення: навч. посібник. Львів: "Інтелект-Захід", 2016. 488 с.
5. Шкварчук Л. О. Ціни і ціноутворення: навч. посібник. Київ.: Кондор, 2018. 308 с.

### Додаткова:

1. Дейли, Дж. Л. Эффективное ценообразование - основа конкурентного преимущества. Москва: Вильямс, 2004. 304 с
2. Задоя А. О., Венгер С. А. Трансфертне ціноутворення у міжнародному бізнесі. Академічний огляд. 2011. No 2 (35). URL: [http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc\\_Gum/ao/2011\\_2/23.pdf](http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/ao/2011_2/23.pdf).
3. Литвиненко Я. В. Сучасна політика ціноутворення: навч. посібник. Київ: Вид. центр МАУП, 2013. 212 с.
4. Липсиц, И. В. Ценообразование. Москва : Экономистъ, 2006. 448 с.
5. Мазаракі, А. А., Мельник Т. М. Регуляторна політика у сфері зовнішньої торгівлі: монографія. Київ: КНТЕУ, 2010. 470 с.
6. Мазур О. Є. Ринкове ціноутворення. Навчальний посібник – Київ: «Центр учбової літератури», 2012. 480 с.
7. Салимжанов И. К. Ценообразование. Москва: КноРус, 2007. 304 с.
8. Стратегічні засади ціноутворення за умов ризику та невизначеності в системі інноваційного розвитку економічної системи України: монографія / В.М. Гончаров та ін. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. 208 с.
9. Ушакова Н. Г., Савицька Н. Л.. Міжнародне ціноутворення: навч. посіб. Київ.: Професіонал, 2004. 218 с.
10. Ціноутворення: навч. посіб. / А. О. Аветисова та ін. М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Каф. економіки і упр. Інновац. діяльністю. - Донецьк: ДонНУЕТ, 2011. 193 с.

### Інформаційні ресурси:

1. Група Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org> .
2. Європейська економічна комісія. URL: <http://www.unecsc.org> .
3. Міжнародна торгова палата. URL: <http://www.iccwbo.org> .

4. Міжнародний валютний фонд. URL: <http://www.imf.org> .
5. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). URL: <http://www.oecd.org> .
6. Організація об'єднаних націй (ООН). URL: <http://www.un.org> .
7. Офіційний портал Світової організації торгівлі. URL: <http://www.wto.org/> .
8. Портал Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu> .
9. Світова організація торгівлі. URL: <http://www.wto.org> .
10. Світовий банк. URL: <http://www.worldbank.org> .
11. Статистична служба Європейської Комісії. URL: <http://www.europa.eu.int> .